

# GLAS GORENJSKE

UREJA UREDNIŠKI ODBOR / ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / UREDNIŠTVO IN UPRAVA: KLANJ, SAVSKI BREG 2; TELEFON 475; TEK. RAČ. PRI NB KLANJ-OKOLICA  
STEV. 624-T-127 / IZHAJA VSAKO SOBOTO / LETNA NAROČNINA 400 DIN, POLLETNA 200 DIN, CETRTLETNA 100 DIN, MESEČNA 35 DIN / POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 10 DIN

## Korak naprej

Zadnje čase se na Gorenjskem intenzivno razpravlja o formiranju komun. Pred kratkim je o tem vprašanju razpravljaj sekretariat Okrajnega odbora SZDL v Kranju, v ponedeljek so o tem govorili poslanci iz radovljškega okraja na sestanku v Radovljici, v torek je bilo posvetovanje s predstavniki nekaterih občinskih odborov na okrajnem odboru v Kranju, v sredo se je sestal plenem Okrajnega odbora SZDL v Radovljici, za 28. september pa je sklican plenem Okrajnega odbora SZDL Kranj. Prav tako bo konec meseca zasiedanje Okrajnih ljudskih odborov v Kranju in v Radovljici. Oba odbora bosta izvolila skupno komisijo, ki naj bi pripravila združitev obeh okrajev, vsak ljudski odbor pa bo še posebej imenoval komisijo, ki naj bi pripravila formiranje komun na svojem področju.

Razmišljanje o novih oblikah ljudske uprave je stopilo torej v zaključno fazo, v obdobje, ko je treba z najširšo razpravo dokončno rešiti vprašanje teritorialnega obsega posameznih komun in pristojnosti komun, ki bodo zajete v posebnih statutih. Najvažneje pa je, da se v teh razpravah pojasni slehernemu človeku, da je ustanavljanje komun nov korak v razvoju socialistične demokracije, da komune niso nova administrativna oblika oblasti, ki naj zamenja staro, marveč, da gre ravno nasprotno za to, da se na račun administrativne oblasti razširi samoupravljanje ljudi na določenem področju.

Ni prostora, da bi se podrobneje spuščali v etimološko in zgodovinsko razlago besede komuna. Komuna je latinska beseda za našo srenjo, skupnost. V posameznih zgodovinskih obdobjih se je ta beseda različno uporabljala. V srednjem veku so bile komune n. pr. posamezna mesta, ki so se izrgala izpod oblasti fevdalca in v katerih se je razvijala buržoazija in pripravljala na dokončni obracun s preživelo družbeno ureditvijo. Najrevolucionarnejši prizvok pa je nedvomno dobila komuna v vstaji pariškega proletariata 1871. leta, Pariška komuna je bila prvi praktični primer diktature proletariata. V Franciji pa je komuna še danes osnovna administrativna enota, podobna našim občinam.

Ravno zato, ker ne gre zgolj za administrativne spremembe v državni upravi in zgolj za spremembo imena, marveč za razvoj in poglobljanje ljudske samouprave, zahteva stvar tehtnega preudarka, da se ne ustanavljajo komune samo zato, ker je to »moda«. Komune se bodo ustanovile samo tam, kjer so dani vsi politični, družbeni in gospodarski pogoji za nov korak v razvoju naše socialistične demokracije. Zato komune ne bodo ustanovljene povsod naenkrat.

Na Gorenjskem so pogoji za ustanavljanje komun že dozorili. Industrija in kmetijstvo sta na tem področju razmeroma močno razvita. Delavsko in družbeno upravljanje sta že močno ukoreninjena v zavesti ljudi in tudi geografski pogoji so ugodni. V sedanjih pogojih bodo komune zajele tista področja, ki so gospodarsko, družbeno in politično povezana. Vse komune seveda gospodarsko ne bodo enako močne. Zato bo daljši okraj manj razvitim komunam pomoč v obliki investicij za razvoj njihove gospodarske zmogljivosti, ne pa v obliki dotalacij za pokritje njihovih prokurativov. Torej bodo morale imeti bodoče komune, ki še niso dovolj gospodarsko razvite, vse pogoje za gospodarski razvoj. Meje posameznih komun tudi niso dokončne. Nadaljnji razvoj proizvodnih sil, izboljšanje prometnih zvez in vse večja gospodarska povezanost posameznih področij bo v prihodnosti omogočila, da se bodo meje posameznim komunam vse bolj širile, oziroma, da se bodo nekatere komune združile.

V bistvu gre za to, da naj komuna zamenja staro buržoazno upravno razdelitev z novo družbeno obliko upravljanja. Gre za poglobljanje tistega družbenega procesa, ki je začel ob izročitvi tovarn in podjetij v upravljanje delavcem. V začetku je v tovarni odločal o vsem direktor, sekretar ali kak drugi vodilni uslužbenec. Po uvedbi delavskega upravljanja se je stvar spremenila. Skrb za upravljanje podjetja je zajela širši krog ljudi. Vse več zaposlenih delavcev se je začelo zanimati, kako gospodarijo v podjetju. Kljub zlim napovedim tistih, ki jim delavsko upravljanje iz kakršnegakoli razloga ni bilo pri srcu, so uspehi delavskega upravljanja danes vsakomur jasni. Proizvodnja je narasla, neopravičenih izostankov je vedno manj, material se štediti mnogo bolj kot se je prej itd.

V komunah bi se to upravljanje moralo razširiti na vse prebivalstvo. Vsak državljan naj bi bil seznanjen s političnimi, gospodarskimi, socialnimi, prosvetnimi itd. vprašanji na svojem območju. Z aktivnim sodelovanjem pri reševanju teh vprašanj bi se logično vse bolj krčile pristojnosti upravnega aparata in ljudska samouprava bi prišla vse bolj do izraza.

Seveda vsega tega od komun ne smemo pričakovati naenkrat. Vse to bo rezultat nadaljnega razvoja naše demokracije v tej smeri. V tej smeri je treba tudi nenehno delati. Kot v tovarnah z uvedbo delavskega upravljanja niso bila naenkrat rešena vsa vprašanja in se niso (morda še do danes ne) vsi delavci čutili odgovorne za razvoj in poslovanje svojega podjetja, tako tudi v komunah ne bo naenkrat vse idealno urejeno. Vendar so s formiranjem komun dani vsi pogoji za tako socialistično, demokratično družbeno ureditev, ki bo omogočila odpravo razrednih nasprotij in v kateri bodo vsklajeni interesi posameznika in družbe. V okviru komun bodo premoščene tudi meje, ki dele mesto od vasi.

Bojazen, da bodo z novo upravno razdelitvijo posamezni kraji izgubili svoje upravne organe t. j. občine, je popolnoma neupravičena. Ta bojazen izvira iz starih pojmovanj upravne razdelitve in upravnih funkcij. Stara uprava je imela še vedno precej administrativni karakter. Izdajala je razna potrdila, priporočila, dovoljenja itd. Vse to bo vsakdo tudi odslej lahko opravil doma, v svoji vasi, pri izpostavi občinske uprave. Toda s tem se upravljanje komun še ne konča, čeprav se je za marsikoga doslej s tem že končalo. Komuna bo omogočila, da bodo vsi volivci in vsi člani SZDL, preko zborov volivcev, krajevnih svetov in svojih odbornikov v ljudskem odboru komun lahko aktivneje in širše sklepali o problemih celotne komun.

Marsikje v tovarnah še vedno gospodarijo za zaprtimi vrati. Delavci se ne zanimajo za delo na terenu in v oblastvenih organih, ljudje pa ne vedo za delo in probleme podjetij. Ko pa bo vsak državljan zainteresiran za razvoj gospodarstva v komun, ker se bo to odražalo na njegovem standardu, potem bo ta zid odpadel. Delavci se bodo afirmirali v upravljanju komun in vsi ljudje bodo zainteresirani, da se razne napeke v proizvodnji odpravijo.

S. B.  
(Nadaljevanje na 2. strani)

## 350.000 ljudi je obiskalo Štajersko

# Ostrožno - naša mogočna manifestacija

**Predsednik republike Tito je govoril 350.000 Slovincem - Visoka priznanja štajerskim partizanskim brigadam - številni visoki oblastni, politični in vojaški funkcionarji na proslavi!**

Ze v zgodnjih jutranjih urah so se na slavnostnem prostoru pričele zbirati ogromne množice ljudi, ki so prihite iz vseh krajev Slovenije, da praznujejo veliki slovenski partizanski praznik »Štajerska v borbi«. Ze okoli osme ure zjutraj je bil ogromni naravni amfiteater poln ljudi, ki so navdušeno pozdravljali štajerske brigade, ko so korakale na slavnostni prostor pred tribuno. Na velikem odru pred tribuno pa je med tem okoli 2.500 pevecv in okoli 500 godbenikov pelo in igralo borbene partizanske pesmi.

Nestrpnost je vedno bolj narasčala, kajti vseh 350.000 ljudi je čakalo na svojega voditelja, predsednika republike Josipa Broza Tita. Točno ob deseti uri je predsednik Tito stopil iz svojega avtomobila in se napolil proti veliki tribuni, ljudstvo pa mu je pridrilo navdušene ovacije. Med tem je maršal Tito pregledal častno četo in jo pozdravil. Borci so odgovorili z junaškim »Hura«!

Pred postrojenimi štajerskimi brigadami je predal raport vrhovnemu komandantu JLA tov. Titu general Dušan Kveder, maršal pa je stare partizane pozdravil s partizanskim pozdravom »Smrt fašizmu! Takoj zatem je godba odigrala državno himno, general Kveder pa je prebral ukaz predsednika republike o odlikovanju partizanskih enot. Zatem je predsednik Tito odšel na tribuno, kjer so se zbrali podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edv. Kardelj, preds. Ljudske skupščine LRS Miha Marinko, člana zveznega izvrš. sveta Franc Leskošek - Luka in Ivan Maček - Matija, predsednik izvrš. sveta LRS Boris Kraigher, generalni polkovnik Kosta Nagy in številni drugi visoki funkcionarji.

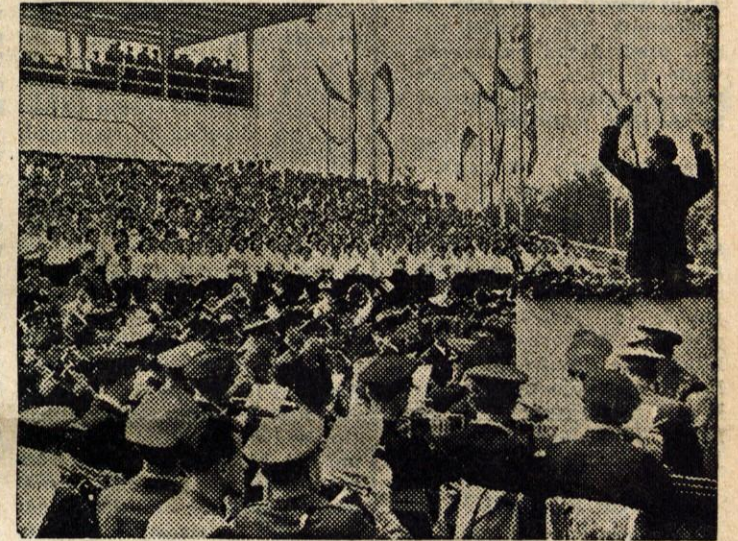
Po otvoritvi slavnostnega zborovanja je stopil na govorniško mesto predsednik Tito, ljudstvo

pa je navdušeno klicalo: »Tito, Tito...«

V svojem govoru je predsednik republike čestital vsem slavljencem in sloven. ljudstvu ob velikem partizanskem prazniku. V nadaljevanju je poudaril, da je jugoslovansko ljudstvo lahko ponosno na vse uspehe, ki smo jih dosegli v letih po osvoboditvi, prav tako pa so narodi Jugoslavije razumeli, da smo morali posvetiti prvenstveno pozornost manj razvitim in zaostalim republikam. Tudi pri tem delu smo že dosegli odlične uspehe. Prav tako se je predsednik republike dalje časa zadržal pri našem družnem razvoju in naglasil uspehe, pa tudi negativne pojave, ki jih je analiziral in zborovalcem povedal, odkod izvirajo ter kako jih bomo s skupnimi naporii lahko odpravili. Zborovalci so s posebnim navdušenjem odobravalii njegove besede, ko je govoril o zvišanju cen in od kod izvirajo. Dejal je, da so visokim cenam kriva podjetja, ki izkoriščajo svoj monopolistični položaj in navijajo cene.

V zadnjem delu svojega govora je predsednik Tito govoril o zunanjepolitičnih problemih in naglasil, da je potrebno v prvi vrsti odstraniti pojave, ki razdvajajo evropske narode in na zdravih temeljih ostvariti združenje Evrope. V odnosu na vzhodne države je dejal, da

želimo z njimi živeti v miru, vendar pa bomo mi postavili pogoje, pod katerimi naj pride do sodelovanja, če ga želijo. V prvi vrsti pa nam bodo morali pustiti našo pot v socializem. Normalizacija odnosov z vzhodom nikakor ne sme in ne bo spremenila naše dosedanje poti. Konec govora je večtisočglava množica sprejela z velikim navdušenjem in odobravanjem. Po govoru je predsednik republike zapustil tribuno, ljudstvo pa je nadaljevalo slavnost z razvedrilom pozno v noč.



2.500 pevecv je počastilo borce s partizansko pesmijo

## Še 132 milijonov za letošnje investicije

**Razprava LOMO Kranj o zadnjih zborih volivcev in o popravku letošnjega družbenega plana**

Pretekli teden se je sestal LOMO Kranj, da bi razpravljaj o številnih gospodarskih problemih, med katerimi je bilo predvsem pomembno poročilo o uspehih in predlogih zborov volivcev ter predhodna razprava o rebalansu letošnjega družbenega plana.

Iz poročila o poteku zborov volivcev je bilo razvidno, da

je zanimanje za zadnje zbere nekoliko naraslo, saj se je zborov udeležilo povprečno 1 odstotek več volivcev kot zadnjič, tako da je celotna udeležba znašala 9,5% vseh volivcev. Temu je v največji meri pripomogel pester dnevni red zadnjih zborov z zanimivo razpravo o kategorizaciji stanovanj in novih stanovanjskih najemninah.

Treba je poudariti, da je bilo na zadnjih zborih volivcev slišati marsikatero pikro in seveda neutemeljeno besedo na račun novih stanovanjskih najemnin in stanovanjske skupnosti. Sicer pa so bile razprave dokaj živahne, s precejšnjim številom predlogov, ki so bili v glavnem dosedaj že v razpravi, pa jih gospodarski svet LOMO, bodisi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, bodisi zaradi tega, ker trenutno še ne pridejo v poštev, za gradnjo ni upošteval.

Tudi o tokratnih predlogih zborov je gospodarski svet razpravljaj in jih po večini tudi sprejel ter jih bo skušal tudi rešiti.

Bolj zanimiva pa je bila vse-kakor predhodna razprava o popravku letošnjega družbenega plana. Pri letošnjem popravku moramo namreč razločiti predvsem to, da je pri že omenjenih 32.000.000 všteti 100 milijonov dinarjev kredita, ki ga je podelil Izvršni svet LRS mestu Kranju za stanovanjsko izgradnjo, kar je LOMO kot ugodno ponudbo sprejel. Višekdobička, pri katerem je udele-

žen LOMO Kranj, je sicer znašal 67 milijonov, vendar bodo morali od tega zneska 35 milijonov dodati še lanskeletnim investicijam, ker so bile planirane cene gradbenih uslug za lansko leto, oziroma za letošnje leto preizkušeno. Tako torej ostane ljudskemu odboru na razpolago še 32 milijonov dinarjev za investicije.

Potrebe mesta Kranja so brez dvoma zelo velike. Še večja težava pa bo ta denar še letos tudi izkoristiti, ker je zmogljivost kranjskih gradbenih podjetij že skoraj popolnoma izkorisčena.

V razpravi je bilo precej predlogov ljudskih odbornikov, ravno toliko, če ne še več pa je bilo tudi predlogov na zborih volivcev. Ljudski odbor mestne občine pa je pooblastil Svet za prosveto in kulturo, Svet za zdravstvo in Gospodarski svet, naj v okviru razpoložljivega denarja dajo ustrezne predloge in pripravi, da bodo našli res najboljšo rešitev.

**Tudi na Jesenicah bodo počastili 35. obletnico SKOJ**

Razen glavne proslave v počastitev 35-letnice ustanovitve SKOJ, ki bo za radovljiški okraj v dnevi od 3. do 10. oktobra, bodo v tem tednu tudi lokalne proslave po skoraj vseh krajih okraja. Tako bo proslava tudi na Jesenicah, na katero se je jeseniška mladina že pričela pripravljati. Na tej proslavi bo zapel mladinski zbor Vajenske šole, ki obeta v letošnjem šolskem letu lepe uspehe.



Maršal Tito je ob prihodu na slavnostni prostor sprejel raport komandantov in obšel postrojene štajerske brigade.

## 21. skupna seja OLO Kranj

Kranj, 24. septembra

Danes se bo sestal Okrajni ljudski odbor Kranj na svojo 21. skupno sejo, na kateri bo predvsem razpravljaj in sklepaj o poročilu Sveta za gospodarstvo o finančni in tržni inšpekciji. Ljudski odborniki pa bodo razen tega še razpravljaj in sprejeli tri odloke s področja gostinstva in sicer: Odlok o od-dajanju opremljenih sob potni-

kom in turistom, Odlok o od-dajanju hrane abonentom v zasebnih gospodinjstvih ter Odlok o opravljanju gostinskih storitev izven poslovnih prostorov gostinskih podjetij in gostišč.

Razpravljaj bodo še o garancijskih izjavah kmetijskim za-drugam v Preddvoru, Zabnici, Bitnju in Naklem za najetje investicijskih posojil ter še o nekaterih vprašanjih s področja gospodarstva.







# Kamena doba v 20. stl.

## Odkritje daslej neznane primitivnega plemena

### na Novi Gvineji

Ze nekaj tednov piše ves svetovni tisk o novo odkriti dolini v Novi Gvineji in ljudstvu, ki tam še danes živi v pogojih kamene dobe.

Doslej neznan dolino in ljudstvo je odkril Avstralec J. O. Zehnder, geolog iz Sydneya. Med njegovimi raziskovanji po centralni Novi Gvineji mu je star domačin pripovedoval o samotni dolini med gorskimi veneci. Ko so raziskovalci prelezli dominantno gorsko verigo, so onstran nje res zagledali dolgo s travo poraslo ravnino, po kateri so se dvigali vitki stebri dima iz domačinskih naselij. Kmalu se jim je počasnih korakov približala skupina divjakov s puščicami in loki v ro-

kah. Zehnder jih takole opisuje:

»Na pogled so bili precej nenavadni. Vsi moški so nosili ogromne lasulje iz človeških las, zaradi katerih so spominjali na stare Egipčane. Lasulje so imele okrašene z rdečimi rožami, ki ne venejo. Povprečna višina njihovih čokatih, a zelo okretnih teles je morala biti kakih 165 cm. Razen z loki so bili oboroženi še s kamenitimi sekirami in ostrimi koščeni meči.

Obleke takorekoč niso imele nobene, če izvzamemo predpasnike iz doma zvitih vrvic sprédaj in sveženj listja zadaj, obo-

je pripeto na pas iz drevesne skorje. Večina je nosila okrog vratu ogrlice iz školjk, čez rame pa velike torbe, spletene iz rastlinskih vlaken. Zdi se, te torbe nadomestujejo žepi v moških hlačah, ker imajo v njih svoje bambusove pipe, tobak, hrano in druge drobnarije.

Medtem ko smo jih ogledovali, so nas tudi oni gledali z velikim zanimanjem, posebno mene. Otipavali so mene in mojo obleko, da bi dognali, če sem živo bitje iz mesa in krvi. Najbolj so se čudili, ko smo razvijali našo opremo, šotor in drugo. V dar so nam prinesli nekaj hrane in pridelkov s svojih vrtov, kakor n. pr. sladki krompir in sladkorni trs...»

Raziskovalec Zehnder sodi, da živi v tej dolini, dolgi 26 km in široki 19 km, po raztresenih vasicah kakšnih 3000 moških in žensk primitivno življenje kamene dobe.

# Sončna baterija

## Anekdote

Letošnje poletje se je človeku spet uresničila ena davnih želja, kako bi uspešno izrabil najcenejšo energijo na svetu — svetlobo, ki jo sonce tako radodarno razsipa na zemljo. Priznanje za konstrukcijo tako imenovane »sončne baterije« gre sodelavcem Bellovih telefonskih laboratorijev: nekemu ameriškemu fiziku, kemiku in električnemu inženirju.

Bistvo baterije je električno različno nabita ploščica iz silicija, na površini pozitivna, v notranjosti negativna in če sta oba dela zvezana, prične med njima teči električni tok. Silicij, glavni element navadnega kremenčevega peska, čistijo tako dolgo, da je razmerje silicijevih atomov in primesi kakor 10 milijonov : 1. Potem dajo vanj neke posebne snovi, ki povzročijo v sredini koščka višek elektronov.

V naslednji stopnji obdelajo košček silicija z razžaravanjem tako, da je na površini v nasprotju s sredino pomanjkanje elektronov. Sedaj smo dosegli, da odgovarja silicij na osvetlitev z umetno ali sončno lučjo

različno: njegova površina postane pozitivna, a sredina negativna. Površino in notranjost tako obdelanega kosa zvežejo s tanko žico in kakor hitro pade nanj svetlobni žarek, steče po žici električni tok. S povezavo več takih koščkov se da izvléči iz sončne svetlobe tudi po nekaj deset vatov.

Prednost sončne baterije je v tem, da se teoretično nikdar ne more izrabiti. Zadostuje, da si je nanjo sonce in že proizvaja zadosti električne energije za pogon majhnega motorčka ali telefonski pogovor. Ko luč ugašne, se baterija ustavi.

Izumitelji pričakujejo, da bodo nove baterije najprej uporabljene na običajnih telefonskih linijah in v prenosljivih radioaparatih. Morda tudi ni preveč fantastična misel, da bo streha iz silicijevih ploščic nekoč pretvarjala sončno svetlobo v elektriko, ki jo bo dovolj za električne naprave v hiši. Stroški bi bili za sedaj še precejšnji, toda cene so človeško delo, ki jih more človek spreminiti.

### DIRKALNI KONJ

Francoški slikar-impresionist Degas je nekoč naslikal dirkalnega konja, ki je bil kot nenavaden favorit izredno cenjen. Prav tako se je pri preprodaji zelo zvišala cena same slike.

Ko so o tem govorili z Degasom in mu čestitali, je le-ta smehljaje dejal: »Slikar dobi, kakor dirkalni konj, samo svoj obrok krme; denar pospravijo drugi!«

### MARK TWAIN KOT UREDNIK

Med svojo uredniško kariero je Mark Twain prejel za objavo nek zelo slab literarni sestavek z naslovom »Zakaj živim?« Priložena je bila znamka za odgovor. Mark Twain ga je poslal avtorju nazaj, zraven pa pripisal: »Zato, ker mi vaše pošte niste osebno prinesli!«

Nekemu drugemu literatu, ki je v spremnem pismu napisal: »Imam še drugo železo v ognju«, je slavni humorist odgovoril: »Vzemite železo ven in dajte noter svoje povesti!«

### FAKULTETNO ZNANJE

»Vaše metode kmetovanja so brezupno zastarele,« je dejal učeni absolvent agronomije staremu kmetu. »Zelo bi bil presenečen, če bi dobili le 5 kg jabolok s tegale drevesa.«

»Tudi jaz bi bil,« je odgovoril kmet. »To je namreč hruška.«

### ZAKONSKA DEBATA

Zakonski par je precej goreče obravnaval nek problem. On pravi — črno, ona — belo. Soproj je prvi odnehal:

»Ljuba moja, premislil sem vso stvar in sklenil, da se bom s teboj strinjal.«

»Nisi nič na boljšem,« je žena rezko odvrnila, »jaz sem se tudi premislila.«

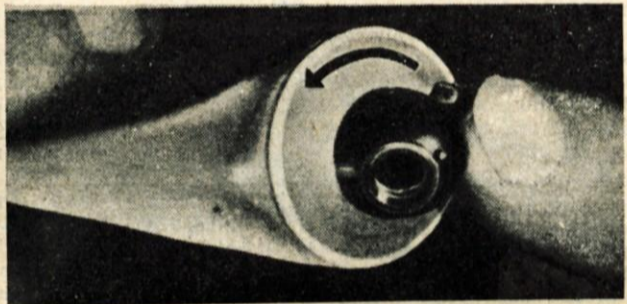
# ZANIMIVOSTI

### JOK — KORISTEN!

Današnja medicina se strinja z davnim mnenjem naših prababic, da je jok za dojenčka koristen. Z jokom se poveča napetost mišic za polnih 100 odstotkov. In če otrok zraven še brca z nogami, se zviša poraba energije celo za 200 procentov. Ker se med jokom zviša tudi telesna temperatura malega kričalca, je jasno, da mnogi otroci jočejo popolnoma instinktivno, da bi se ogreli. Ta vzrok je posebno pomemben takrat, ko otrok dobiva zobke.

### NOV IZUM

Najnovejša iznajdba Šveda Pera Atterbyja nam prihranja vso jezo nad pokrovčki tub za zobno pasto, mazila in



barve, ki se kot nalašč izmuznejo iz rok, kadar se nam najbolj mudi. Njegov pokrovček za tubo sestoji iz majhne kroglice z odprtino, ki jo zapremo s premičnim plaščem.

### NENAVADEN DNEVNIK

William Mac Gregor (1846—1919), guverner New Foundlanda, je pisal svoj dnevnik dolgih 45 let, ne da bi izpustil en sam dan. V tem ne bi bilo ničesar nenavadnega, če bi guverner ne pisal svojega dnevnika v osmih različnih jezikih: v angleščini, nemščini, francoščini, ruščini, italijanščini, španščini, latinščini in stari grščini.

### ELEKTRONSKI APARAT ZA SORTIRANJE FIŽOLA PO BARVI

Na britanski razstavi prehrabrenih artiklov je bil razstavljen elektronski separator, ki sortira predmete po njihovi barvi. Konstruktorji novega aparata so pomešali črn in rumen fižol z belim in obiskovalci razstave so lahko videli, kako separator odbira belo seme. Novi stroj za izbiranje igraha, fižola, kave itd. očisti do 50 kg semena na uro; hitrost dela je odvisna od velikosti in oblike predmetov.

# NEKAJ ZA NAŠE ŽENE Jesen je tu!

Letošnje nestalno in slabo vreme daje tudi modi svojstven poudarek. Zato so si velike modne hiše celo za poletje izmislile različne kombinacije s kozuhovino. Največ pregledavice delajo ženskam pri oblačenju prehodna obdobja. Prav sedaj smo v času, ko je za kostim ali plašč skoraj še prezgodaj, za lahke poletne obleke pa premalo toplo. V teh prehodnih dneh se najbolj obneseta dve praktični bluzi in pulover iz svetle volne. Nosimo ga lahko k poletnim krilom, v hladnejšem vremenu pa tudi h krilom iz debelejših tkanin. Lep pulover iz lahke volne si spletemo same in ga po možnosti še okramo s temnejšimi diagonalnimi

progami. Kimono rokava so še vedno priljubljena.

Dosedanje variacije svetlih in nežnih modrih barv bo v nastopajoči jeseni in zimi zamenjala barva modrega safirja, ki deluje sveže in živo tudi v sivih, meglenih jesenskih dneh. Safirno modra barva pride najbolj do izraza pri vlaknatih tkaninah (velur in podobno), lepo učinkuje tudi na tilu, čipkah in brokatu. Volneno blago mora biti za ta barvni ton grobo tkano. Originalna in zelo okusna novost pri tej tkanini je, da je škropljena črno ali belo.

K safirno modri se lepo podajo različni modri otenki ter črna in sivorjava barva. Neka-

tere kombinacije so lahko tudi bolj drzne, n. pr. s smaragdno zeleno, rožnato in vijoličasto. Tu pa moramo biti že previdnejše.

Barva modrega safirja enako dobro pristoji k črnim, kostanjevim, plavim in sivim lasem. Blondinkam daje izredno nežen izgled, temnolaskam pa posebne vrste sijaj in švežino.

### Jabolčno pecivo

Na desko presejemo četrť kilograma moke, dodamo 15 dkg surovega masla, 2 žlički slad-

korja, malo ruma, žlico kisle smetane ali mleka in eno jajce. Vse skupaj zamesimo v testo, ki ga raztegemo za prst debelo po velikem pekaču. Pekač postavimo v pečico. Ko je testo skoraj pečeno, ga namazemo z naslednjim nadevom: 4 rumenjake in četrť kilograma sladkorja dobro vmešamo, dodamo 6 pečenih in pretlačenih jabolok in 10 dkg grozdnih jagod. Nazadnje primešamo temu še trd sneg 4 beljakov. Nato postavimo pekač v pečico, da se nadev nekoliko popeče. Paziti moramo, da ga preveč ne presušimo. Pečeno pecivo narežemo na primerne kose in posipljemo s sladkorno moko.

### Praktični nasveti

Peteršilj je izborno sredstvo za nego kože. Zvečer položimo pest zelenih listov v skledo mrzle vode in si zjutraj v njej umijemo obraz in vrat. Kmalu bomo opazile, da postaja koža mehkejša in prožnejša.

Proti pikom raznih žuželk (čebela, osa) dobro deluje hpermangan, ki ga raztopimo in v njem namočen robec položimo na oteklino.

### Za kratek čas



### Časnikarska

Neki časopis je objavil naslednjo pripombo: »Zaradi pomanjkanja prostora in naglice, teden.«

v kateri smo morali pripraviti to izdajo, je nekaj rojstev in smrti (preloženih na prihodnji teden.)

# SEPAVEC • zgodba o volku

PO OLAFU ASLAGSSONU  
PRIREDIL V. DRŽAJ



73

»Čez pol ure se je prikazal Bill v družbi dveh tovarišev. Bill je klel, da je bil ves zripel v obraz. Pred nogami mu je ležalo troje najboljših psov.« »Če bo prišel sem, da se nahrani, usaj dobi masten zaloga!« je pretil Bill ter izvlekel iz žepa steklenico strihnina. »To bo zadoščalo za ves trop,« je končal.

»Volkovi se tega ne bodo fotili. Šepavec prav gotovo ne, ker je pretkan,« sem z zadovoljstvom ugotavljal in



74

... napotili smo se h konjem. Spotoma mi je prišel moj poni nasproti. Uzde je imel raztrgane. Stara, občutljiva žival je bila močno vznemirjena. Ko smo prispeli do mesta, kjer smo pustili konje, smo našli raztrgane uzde in po natančnem pregledu še Šepavčeve stopinjne in stopinjne njegovih tovarišev.

Celo uro sem jezdil daleč naokoli, pa nisem našel konj. Šepavec je odlično opravil svoje delo: mojega konja ni nadlegoval...»



75

»Nu, vedi,« je zaključil Bill svoje pripovedovanje. »Naslednje jutro sem šel iz radovednosti na kraj, kjer se je odigrala tragedija. In našel sem, kar sem pričakoval! Volkovi s Šepavcem na čelu so obiskali mesto, kjer so ležale mrhovine.

Na svojstven način so se porogali mlademu Billu. Mrhovine se niso dotaknili, kot v zasmeš pa so vsakega zastrupljenega psa pokrili z zemljo...»



76

Približno mesec dni po tej tragediji je neke viharne noči prijezdil Bill Parker v Frankov stan ter hotel pri njem prenočiti. Sedli smo okoli ognja, medtem ko je zunaj razsajala burja. Na vse načine je Bill prosil Franka, naj bi tudi on pomagal loviti Šepavca.

»Pasti nastavljam,« je izmikajoče odgovoril Frank. »Kako bi prišel do Šepavca, mi je ugan-ka!« »Nu, upam, mladeč, da se bosta odločila za lov!« so bile poslednje Billove besede, ko je zapuščal stan.

